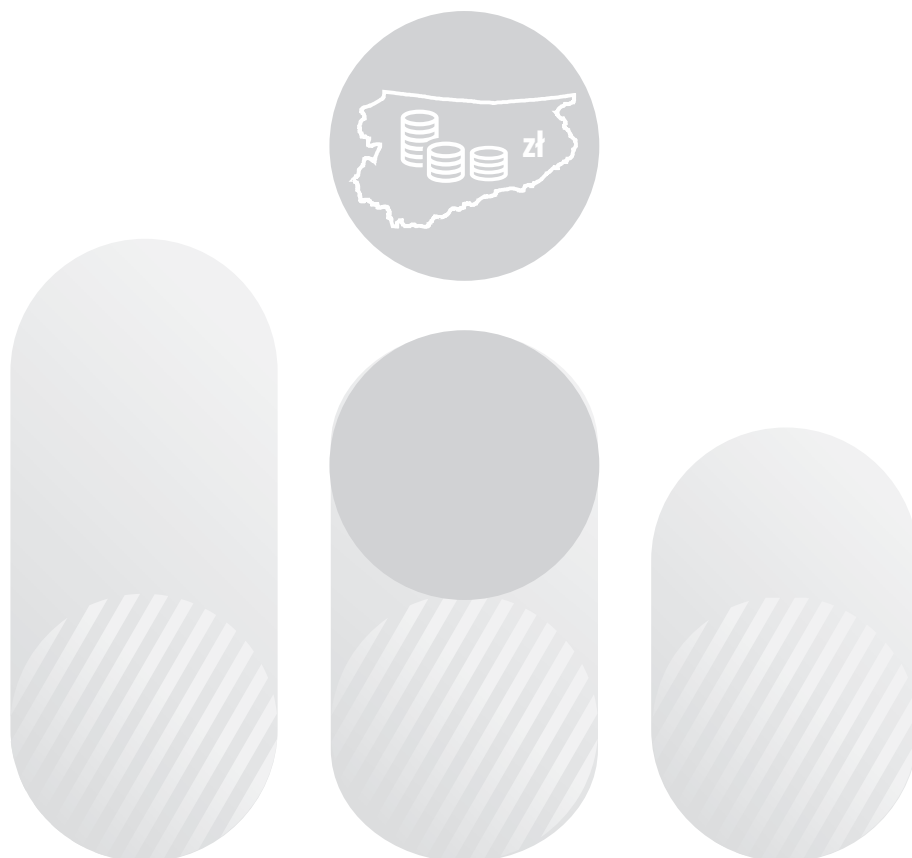

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 r.

Budgets of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2020

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 r.

Budgets of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

Autor

Author

Beata Olszewska

Kierujący

Supervisor

Joanna Balcerzak

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Bożena Jarząbek, Aleksandra Kłosińska, Wioletta Wasilewska

ISBN 978-83-63285-78-4

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

olsztyn.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data please indicate the source

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

10-555 OLSZTYN, UL. TADEUSZA KOŚCIUSZKI 78/82

Przedmowa

Przekazuję Państwu publikację „Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 r.” Celem opracowania jest przedstawienie sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim. W publikacji zaprezentowano dochody, wydatki oraz wynik finansowy budżetów: samorządu województwa, powiatów, miast na prawach powiatu oraz gmin.

Opracowanie umożliwia poznanie wielkości oraz struktury dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważniejsze cechy charakteryzujące budżety porównano do wskaźników ogólnokrajowych, a wybrane dane przedstawiono również za lata wcześniejsze.

Publikacja składa się z syntezy, analizy, części tabelarycznej oraz uwag metodologicznych. Została ona wzbogacona o wykresy i mapy, które ilustrując najważniejsze zjawiska i procesy umożliwiają dokonywanie porównań między województwami, powiatami i gminami. Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Przekazując do rąk Państwa niniejsze opracowanie składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane dane, które przyczyniły się do wzbogacenia zawartości publikacji. Wyrażam również nadzieję, że publikacja dostarczy cennych informacji wszystkim zainteresowanym tematyką budżetów jednostek samorządu terytorialnego w naszym województwie. Jednocześnie proszę o zgłaszanie uwag i sugestii, które pozwolą udoskonalić kolejne opracowania z tego zakresu tematycznego.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, październik 2021 r.

Preface

I present the publication „Budgets of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2020”. The aim of the study is presenting financial situation of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship. The publication presents revenue, expenditure and financial result of budgets: voivodship government, powiats, cities with powiat status and gminas.

The study enables to learn volume and structure of revenue and expenditure of local government units. The more important features characterizing budgets were compared to the country rates, and selected data were presented also for previous years.

The elaboration consists of executive summary, analysis, the tabular part and methodological notes. It was enriched with charts and maps that illustrating the most important phenomena and processes enable comparisons between voivodships, powiats and gminas. The study is available on the website of the Statistical Office in Olsztyn.

Presenting this publication I would like to express my sincere gratitude to all persons and institutions for the cooperation and delivered data that enriched content of the publication. I hope this publication will deliver valuable information for all persons interested in the subject of budgets of local government units in our voivodship. At the same time I kindly ask for any comments and suggestions that will allow to improve next editions in this thematic scope.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Olsztyn, October 2021

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	8
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	9
Executive summary	
Analiza	11
Analysis	
Uwagi metodologiczne	26
Methodological notes	
Źródła i zakres danych	26
Sources and the scope of data	
Objaśnienia podstawowych pojęć	27
Explanation of basic definitions	
Spis wykresów	
List of charts	
Wykres 1. Dochody i wydatki budżetu województwa w latach 2017–2020	12
Chart 1. Revenue and expenditure of voivodship's budget in 2017–2020	
Wykres 2. Struktura dochodów budżetu województwa według rodzajów w 2020 r.	13
Chart 2. Structure of revenue of voivodship's budget by types in 2020	
Wykres 3. Struktura wydatków budżetu województwa według rodzajów w 2020 r.	14
Chart 3. Structure of expenditure of voivodship's budget by types in 2020	
Wykres 4. Struktura wydatków budżetu województwa według działów w 2020 r.	14
Chart 4. Structure of expenditure of voivodship's budget by divisions in 2020	
Wykres 5. Dochody i wydatki budżetów powiatów w latach 2017–2020	15
Chart 5. Revenue and expenditure of powiats' budgets in 2017–2020	
Wykres 6. Struktura dochodów budżetów powiatów według rodzajów w 2020 r.	16
Chart 6. Structure of revenue of powiats' budgets by types in 2020	
Wykres 7. Struktura wydatków budżetów powiatów według rodzajów w 2020 r.	17
Chart 7. Structure of expenditure of powiats' budgets by types in 2020	
Wykres 8. Struktura wydatków budżetów powiatów według działów w 2020 r.	17
Chart 8. Structure of expenditure of powiats' budgets by divisions in 2020	
Wykres 9. Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu w latach 2017–2020	19
Chart 9. Revenue and expenditure of cities with powiat status' budgets in 2017–2020	
Wykres 10. Struktura dochodów budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2020 r.	19
Chart 10. Structure of revenue of cities with powiat status' budgets by types in 2020	

Wykres 11. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2020 r.	20
Chart 11. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by types in 2020	
Wykres 12. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2020 r.	21
Chart 12. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by divisions in 2020	
Wykres 13. Dochody i wydatki budżetów gmin w latach 2017–2020	22
Chart 13. Revenue and expenditure of gminas' budgets in 2017–2020	
Wykres 14. Struktura dochodów budżetów gmin według rodzajów w 2020 r.	22
Chart 14. Structure of revenue of gminas' budgets by types in 2020	
Wykres 15. Struktura wydatków budżetów gmin według rodzajów w 2020 r.	24
Chart 15. Structure of expenditure of gminas' budgets by types in 2020	
Wykres 16. Struktura wydatków budżetów gmin według działów w 2020 r.	24
Chart 16. Structure of expenditure of gminas' budgets by divisions in 2020	
Spis map	
List of maps	
Mapa 1. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r.	11
Map 1. Revenue and expenditure of local government units' budgets in 2020	
Mapa 2. Dochody i wydatki budżetów województw w 2020 r.	13
Map 2. Revenue and expenditure of voivodships' budgets in 2020	
Mapa 3. Dochody budżetów powiatów w 2020 r.	16
Map 3. Revenue of powiats' budgets in 2020	
Mapa 4. Wydatki budżetów powiatów w 2020 r.	18
Map 4. Expenditure of powiats' budgets in 2020	
Mapa 5. Dochody budżetów gmin w 2020 r.	23
Map 5. Revenue of gminas' budgets in 2020	
Mapa 6. Wydatki budżetów gmin w 2020 r.	25
Map 6. Expenditure of gminas' budgets in 2020	

Tablice Excel

Excel tables

- Tabl. 1. Budżety jednostek samorządu terytorialnego
Budgets of local government units
- Tabl. 2. Budżety jednostek samorządu terytorialnego według rodzaju jednostki w 2020 r.
Budgets of local government units by type of the entity in 2020
- Tabl. 3. Dochody budżetów województw według województw w 2020 r.
Revenue of voivodships' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 4. Wydatki i wynik budżetów województw według województw w 2020 r.
Expenditure and result of voivodships' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 5. Dochody budżetów powiatów według województw w 2020 r.
Revenue of powiats' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 6. Wydatki i wynik budżetów powiatów według województw w 2020 r.
Expenditure and result of powiats' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 7. Dochody budżetów powiatów według rodzajów w 2020 r.
Revenue of powiats' budgets by types in 2020
- Tabl. 8. Dochody budżetów powiatów według działów w 2020 r.
Revenue of powiats' budgets by divisions in 2020
- Tabl. 9. Wydatki i wynik budżetów powiatów według rodzajów w 2020 r.
Expenditure and result of powiats' budgets by types in 2020
- Tabl. 10. Wydatki budżetów powiatów według działów w 2020 r.
Expenditure of powiats' budgets by divisions in 2020
- Tabl. 11. Dochody budżetów miast na prawach powiatu według województw w 2020 r.
Revenue of cities with powiat status' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 12. Wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu według województw w 2020 r.
Expenditure and result of cities with powiat status' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 13. Dochody budżetów gmin według województw w 2020 r.
Revenue of gminas' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 14. Wydatki i wynik budżetów gmin według województw w 2020 r.
Expenditure and result of gminas' budgets by voivodships in 2020
- Tabl. 15. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu według rodzajów w 2020 r.
Revenue of budgets of gminas and cities with powiat status by types in 2020
- Tabl. 16. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu według działów w 2020 r.
Revenue of budgets of gminas and cities with powiat status by divisions in 2020
- Tabl. 17. Wydatki i wynik budżetów gmin i miast na prawach powiatu według rodzajów w 2020 r.
Expenditure and result of budgets of gminas and cities with powiat status by types in 2020
- Tabl. 18. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu według działów w 2020 r.
Expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status by divisions in 2020

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, synteza, tablice, wykresy, mapy, uwagi metodologiczne.

English version: preface, contents, executive summary, tables, charts, maps, methodological notes.

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
“W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy term indicates that not all elements of sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty zloty

Synteza

Jednostki samorządu terytorialnego prowadzą gospodarkę finansową na podstawie budżetu przyjętego w formie uchwały. Jest to roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tych jednostek. Na budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego złożyły się budżety 114 gmin, 2 miast na prawach powiatu, 19 powiatów i województwa.

Jednostki samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego uzyskały w 2020 r. dochody w kwocie 11 267,6 mln zł, co stanowiło 3,7% łącznych dochodów w kraju. Było to o 11,1% więcej niż w 2019 r. Wszystkie rodzaje samorządów województwa dysponowały większymi dochodami niż w roku poprzednim. Największy udział w dochodach ogółem miały gminy (57,4%). Kolejne pod względem udziału były miasta na prawach powiatu (18,5%), powiaty (16,3%) i samorząd województwa (7,8%).

Wydatki ogółem w 2020 r. osiągnęły wartość 10 829,2 mln zł i stanowiły 3,6% wydatków wszystkich samorządów w kraju. Były one wyższe o 6,7% niż w 2019 r. Największy udział w wydatkach ogółem miały gminy (57,5%). Kolejne pod względem udziału były miasta na prawach powiatu (18,6%), powiaty (16,1%) i samorząd województwa (7,8%).

Po trzech latach deficytu, jednostki samorządu terytorialnego zamknęły rok nadwyżką 438,4 mln zł. Przyczyniła się do tego nadwyżka wszystkich rodzajów samorządów: gmin (241,2 mln zł), powiatów (94,3 mln zł), miast na prawach powiatu (69,5 mln zł) i województwa (33,4 mln zł).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ogółem wszystkich rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. wyniosły 7 932 zł. Dochody na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu wyniosły 7 168 zł, w gminach 5 729 zł, w powiatach 1 626 zł i w województwie 615 zł. W porównaniu do średniej krajowej w poszczególnych samorządach dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe w powiatach o 21,4% i w województwie o 12,6%, natomiast niższe w miastach na prawach powiatu o 10,3% i w gminach o 0,9%. Wśród powiatów województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie nidzickim (2 357 zł) i węgorzewskim (2 344 zł), a najniższe w nowomiejskim (1 190 zł) i iławskim (1 369 zł). Spośród gmin województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe dochody na 1 mieszkańca uzyskała gmina Gietrzwałd (8 754 zł) i Stawiguda (8 560 zł), natomiast najniższe gmina Ruciane-Nida (4 961 zł) i Dobre Miasto (4 981 zł).

W 2020 r. wydatki ogółem wszystkich rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 7 623 zł. Wydatki na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu wyniosły 6 929 zł, w gminach 5 515 zł, w powiatach 1 543 zł i w województwie 592 zł. W porównaniu do średniej krajowej w poszczególnych samorządach wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe w powiatach o 23,2% i w województwie o 15,1%, natomiast niższe w miastach na prawach powiatu o 15,9% i w gminach o 1,0%. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca wśród powiatów województwa warmińsko-mazurskiego odnotowano w powiecie nidzickim (2 621 zł) i węgorzewskim (2 182 zł), natomiast najniższe w nowomiejskim (1 097 zł) i mrągowskim (1 306 zł). Spośród gmin województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskała gmina Stawiguda (8 450 zł) i Mikołajki (7 371 zł), natomiast najniższe miasto Działdowo (4 379 zł) i gmina Banie Mazurskie (4 559 zł).

Executive summary

Local government units conduct their financial economy on the basis of the budget adopted in the form of the resolution. It is annual plan of income and expense, revenue and expenditure of the local entity. The budgets of the local government units of the Warmińsko-Mazurskie Voivodship were made up of the budgets of 114 gminas, 2 cities with powiat status, 19 powiats and the voivodship.

In 2020, local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship obtained revenue in the amount of PLN 11 267.6 million, which accounted for 3.7% of total revenue in the country. It was 11.1% more than in 2019. All types of voivodship self-governments had higher incomes than in the previous year. Gminas had the largest share of total revenue (57.4%), followed by cities with powiat status (18.5%), powiats (16.3%) and voivodship self-government (7.8%).

Total expenditure in 2020 amounted to PLN 10 829.2 million and accounted for 3.6% of expenditure of all local governments in the country. They were 6.7% higher than in 2019. Gminas had the largest share of total expenditure (57.5%), followed by cities with powiat status (18.6%), powiats (16.1%) and the voivodship self-government (7.8%).

After three years of deficit, local government units closed the year with a surplus of PLN 438.4 million. The surplus of all types of local governments: gminas (PLN 241.2 million), powiats (PLN 94.3 million), cities with powiat status (PLN 69.5 million) and the voivodship (PLN 33.4 million) contributed to this.

In 2020, total revenue of all types of local government units calculated per capita amounted to PLN 7 932. Revenue per capita in cities with powiat status amounted to PLN 7 168, in gminas PLN 5 729, in powiats PLN 1 626 and in the voivodship PLN 615. Comparing to the national average in individual self-governments, revenue per capita was higher in powiats by 21.4% and in the voivodship by 12.6%, while in cities with powiat status it was lower by 10.3% and in gminas by 0.9%. Among the powiats of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest revenue per capita was reported in nidzicki powiat (PLN 2 357) and in węgorzewski powiat (PLN 2 344), and the lowest in nowomiejski powiat (PLN 1 190) and in iławski powiat (PLN 1 369). Among the gminas of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest revenue per capita received Giętrwałd gmina (PLN 8 754) and Stawiguda gmina (PLN 8 560), and the lowest Ruciane-Nida gmina (PLN 4 961) and Dobre Miasto (PLN 4 981).

In 2020, total expenditure of all types of local government units calculated per capita amounted to PLN 7 623. Expenditure per capita in cities with powiat status amounted to PLN 6 929, in gminas PLN 5 515, in powiats PLN 1 543 and in the voivodship PLN 592. Comparing to the national average in individual self-governments, expenditure per capita was higher in powiats by 23.2% and in the voivodship by 15.1%, while in cities with powiat status it was lower by 15.9% and in gminas by 1.0%. The highest expenditure per capita among powiats of the Warmińsko-Mazurskie Voivodship was reported in the nidzicki powiat (PLN 2 621) and in węgorzewski powiat (PLN 2 182), while the lowest in nowomiejski powiat (PLN 1 097) and in mrągowski powiat (PLN 1 306). Among the gminas of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest expenditure per capita was obtained by the Stawiguda gmina (PLN 8 450) and Mikołajki gmina (PLN 7 371), while the lowest by Działdowo city (PLN 4 379) and Banie Mazurskie gmina (PLN 4 559).

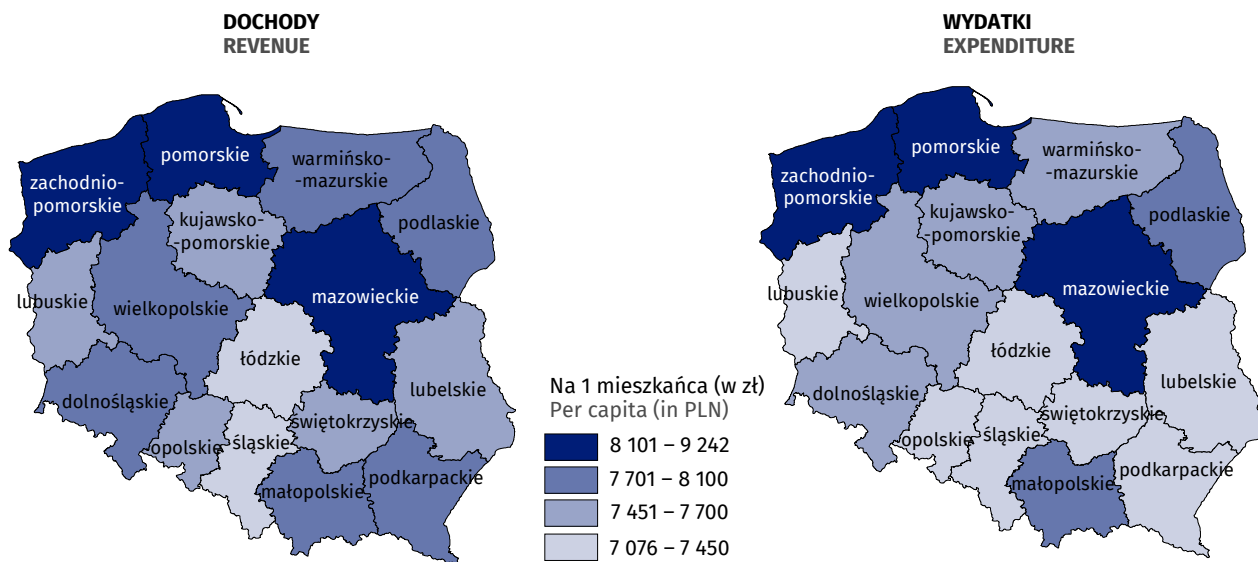
Analiza

Na budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego złożyły się budżety 114 gmin, 2 miast na prawach powiatu, 19 powiatów i województwa. Dochody ogółem wyniosły w 2020 r. 11 267,6 mln zł i były wyższe o 11,1% od uzyskanych w roku poprzednim. Wszystkie rodzaje samorządów województwa dysponowały większymi dochodami niż w roku poprzednim. Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego stanowiły 3,7% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego w kraju. W strukturze ogółem dominowały dochody własne (39,7%), które wyniosły 4 473,3 mln zł i wzrosły w porównaniu do 2019 r. o 12,1%. Udział dotacji wyniósł 33,6%. Kwota dotacji osiągnęła poziom 3 790,2 mln zł i była wyższa o 12,3% niż w roku poprzednim. Subwencja ogólna osiągnęła poziom 3 004,1 mln zł (o 8,3% więcej niż w 2019 r.) i stanowiła 26,7% dochodów ogółem. Ze względu na rodzaj jednostki największy udział w dochodach ogółem miały gminy 57,4% (6 471,3 mln zł), następnie miasta na prawach powiatu 18,5% (2 085,5 mln zł) i powiaty 16,3% (1 837,0 mln zł). Najmniejszymi dochodami dysponował samorząd województwa 873,7 mln zł (7,8% dochodów wszystkich jednostek ogółem).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. dochody ogółem wyniosły 7 932 zł (wobec 7 950 zł średnio w kraju), co uplasowało warmińsko-mazurskie na 4 miejscu w kraju. Wśród województw najwyższe dochody na 1 mieszkańca osiągnęło województwo mazowieckie (9 125 zł) i pomorskie (8 372 zł), a najniższe śląskie (7 427 zł) i łódzkie (7 435 zł).

Mapa 1. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r.

Map 1. Revenue and expenditure of local government units' budgets in 2020

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. wyniosły 10 829,2 mln zł i były o 6,7% większe niż rok wcześniej. Udział wydatków bieżących w ogółem wyniósł 83,6%, a majątkowych 16,4%. Wzrosły zarówno wydatki bieżące (o 7,1%), które wyniosły 9 054,8 mln zł, jak i majątkowe (o 4,6%), które osiągnęły wartość 1 774,4 mln zł. Większość wydatków majątkowych (95,8%) przeznaczona była na inwestycje. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. wydatki ogółem wyniosły 7 623 zł (średnio w kraju 7 802 zł), co dało 6 lokatę. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskało województwo mazowieckie (9 242 zł) i pomorskie (8 154 zł), a najniższe opolskie (7 076 zł) i świętokrzyskie (7 240 zł).

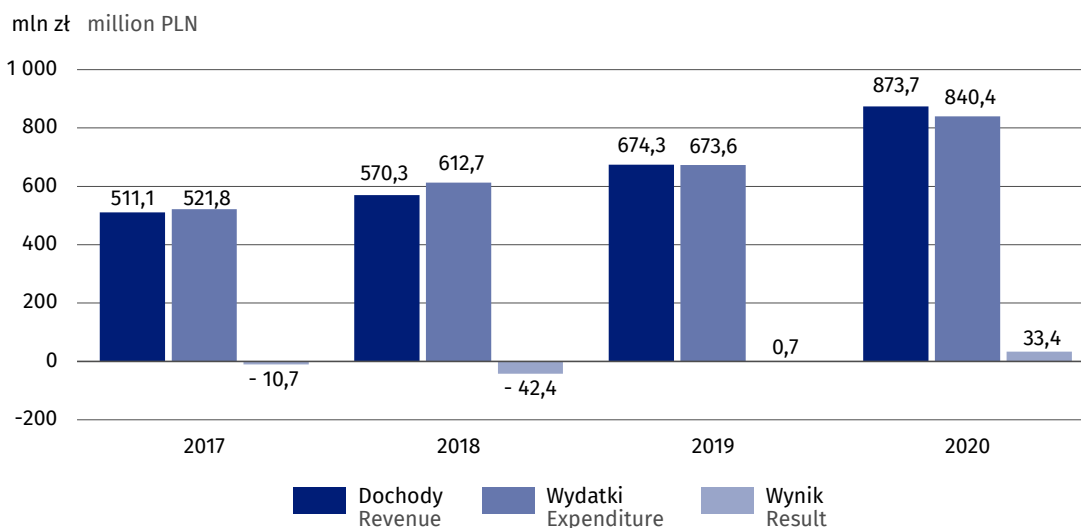
Największe wydatki poniesiono w gminach (6 230,0 mln zł), miastach na prawach powiatu (2 016,0 mln zł) i powiatach (1 742,8 mln zł). Najmniej wydał samorząd województwa (840,4 mln zł).

W 2020 r. jednostki samorządu terytorialnego zamknęły rok nadwyżką 438,4 mln zł, po trzech latach deficytu. Przyczyniła się do tego nadwyżka gmin (241,2 mln zł), powiatów (94,3 mln zł), miast na prawach powiatu (69,5 mln zł) i województwa (33,4 mln zł).

Budżet województwa

Dochody samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r. wyniosły 873,7 mln zł i były większe o 29,6% (o 199,5 mln zł) od uzyskanych w 2019 r. Miał na to wpływ wzrost dochodów własnych (o 43,6%, tj. o 73,3 mln zł), jak i dotacji ogółem (o 27,7%, tj. o 80,8 mln zł) oraz subwencji ogólnej (o 21,1%, tj. o 45,4 mln zł). Udział dochodów samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w dochodach wszystkich województw w Polsce wyniósł 4,2%.

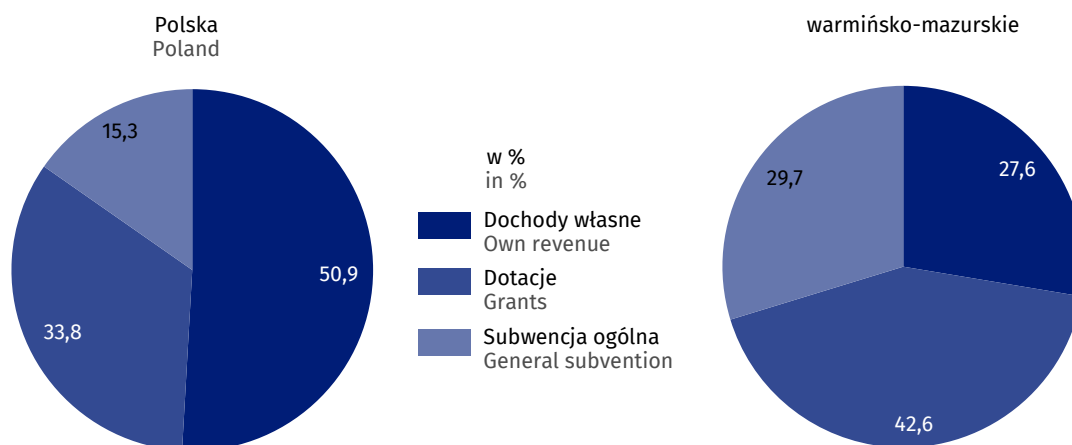
Wykres 1. Dochody i wydatki budżetu województwa w latach 2017–2020
Chart 1. Revenue and expenditure of voivodship's budget in 2017–2020

Dochody własne w 2020 r. osiągnęły wartość 241,3 mln zł. Ich głównym źródłem był podatek od osób prawnych (51,8%). Dotacje zasiliły budżet w wysokości 372,6 mln zł, a największą ich część (69,7%) stanowiły dotacje z paragrafów 205 i 625. Subwencja ogólna zasiliła budżet samorządu województwa w kwocie 259,9 mln zł, a najwięcej (56,9%) pochodziło z części wyrównawczej.

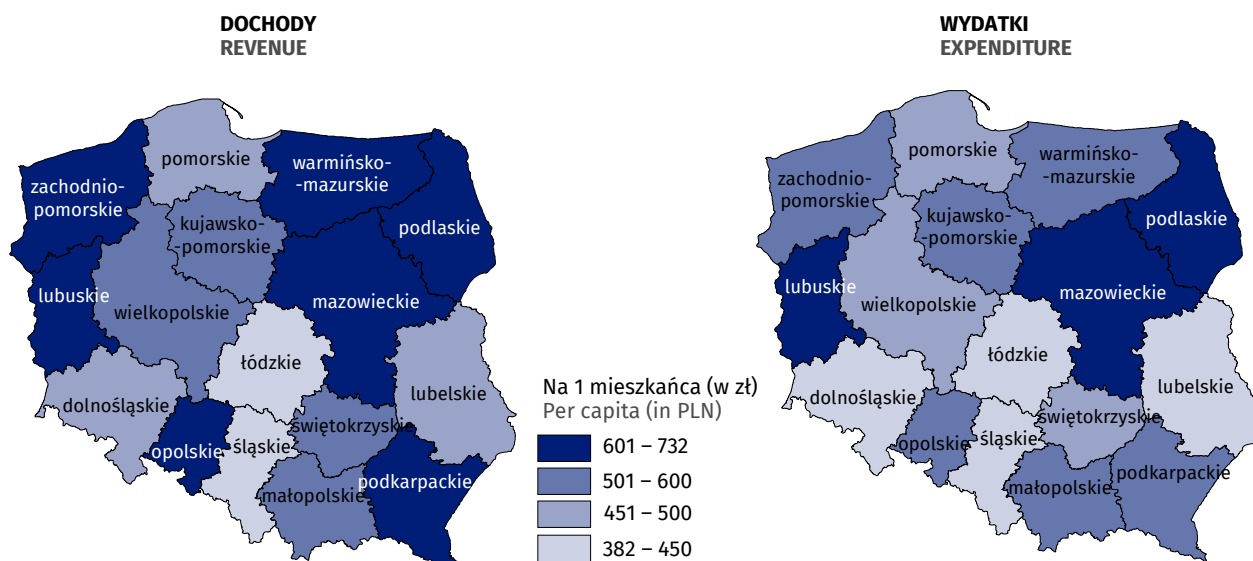
Struktura dochodów samorządu województwa różniła się znacząco od struktury dochodów województw. W warmińsko-mazurskim przeważały dotacje, które stanowiły 42,6% dochodów ogółem, natomiast w kraju ich udział wyniósł 33,8%. W Polsce przeważały dochody własne, które stanowiły 50,9%, natomiast w województwie ich udział był prawie o połowę mniejszy (27,6%). Subwencja ogólna w warmińsko-mazurskim stanowiła 29,7%, a średnio w kraju 15,3%.

Wykres 2. Struktura dochodów budżetu województwa według rodzajów w 2020 r.
 Chart 2. Structure of revenue of voivodship's budget by types in 2020

Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 615 zł. Wielkość ta powyżej średniej krajowej (546 zł) spowodowała, że województwo zajęło 4 lokatę w Polsce. Najwyższym wynikiem charakteryzowało się województwo podlaskie (714 zł) i mazowieckie (649 zł), a najniższym śląskie (413 zł) i łódzkie (445 zł). Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 170 zł (w Polsce 278 zł).

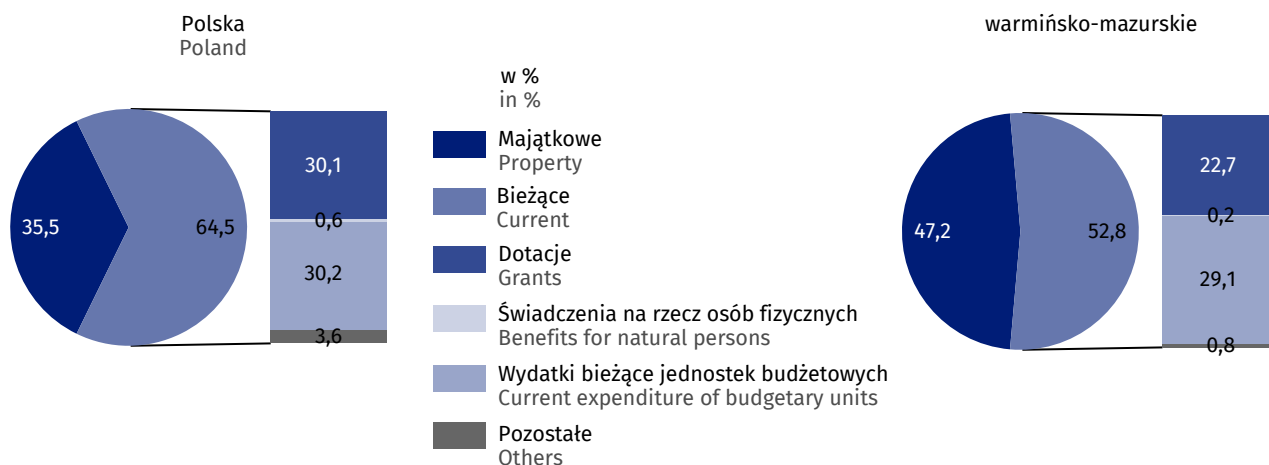
Mapa 2. Dochody i wydatki budżetów województw w 2020 r.
 Map 2. Revenue and expenditure of voivodships' budgets in 2020

Wraz ze wzrostem dochodów w ujęciu rocznym samorząd województwa zwiększył także wydatki o 24,8% (o 166,8 mln zł). W 2020 r. wydatki osiągnęły poziom 840,4 mln zł i stanowiły 4,3% wydatków wszystkich województw. Zwiększono wydatki majątkowe (o 84,9%), natomiast zmniejszono bieżące (o 3,3%). Wydatki bieżące wyniosły 444,1 mln zł. Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 244,2 mln zł. Wydatki majątkowe wyniosły 396,3 mln zł, w tym 95,6% stanowiły inwestycje.

Wykres 3. Struktura wydatków budżetu województwa według rodzajów w 2020 r.

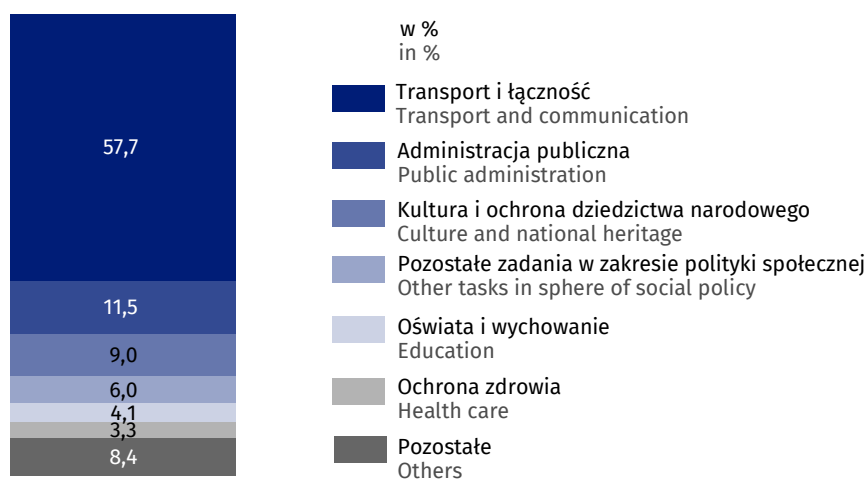
Chart 3. Structure of expenditure of voivodship's budget by types in 2020

Struktura wydatków województwa była inna niż struktura w kraju. Udział wydatków bieżących wyniósł 52,8% (w kraju 64,5%), w tym 29,1% stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych (w kraju 30,2%). Wydatki majątkowe województwa stanowiły 47,2% (w kraju 35,5%).

Wykres 4. Struktura wydatków budżetu województwa według działów w 2020 r.

Chart 4. Structure of expenditure of voivodship's budget by divisions in 2020

W strukturze wydatków według działów ponad połowę stanowiły wydatki związane z transportem i łącznością (57,7%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki na administrację publiczną (11,5%) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (9,0%).

W 2020 r. wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 592 zł i były wyższe niż średnio w kraju o 15,1% (o 78 zł). Uplasowało to warmińsko-mazurskie na 4 miejscu wśród województw. Najwyższą wartość uzyskało podlaskie (732 zł) i lubuskie (616 zł), a najniższą dolnośląskie (382 zł) i łódzkie (422 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 267 zł na 1 mieszkańca i wzrosły w skali roku prawie dwukrotnie.

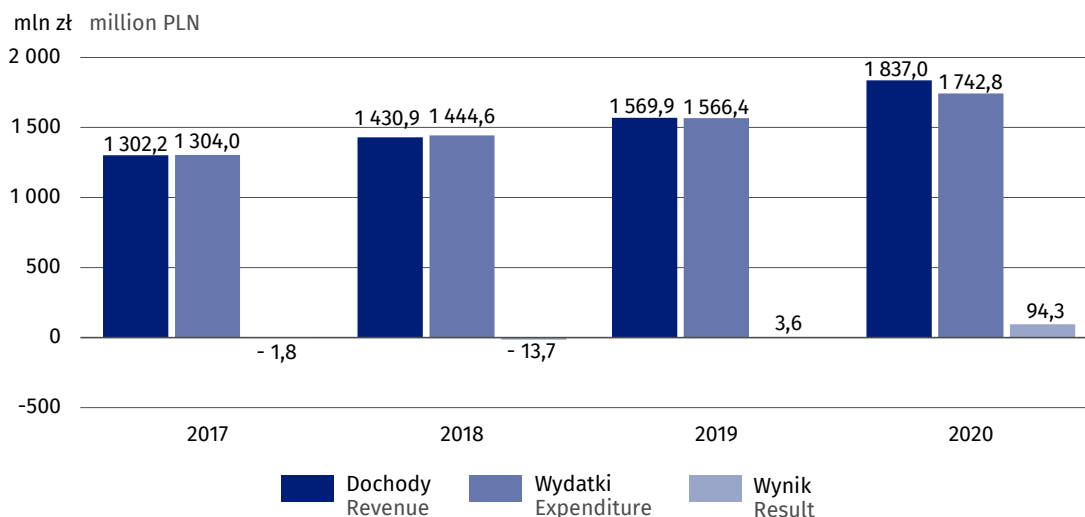
Utrzymał się zeszłoroczny wynik budżetu województwa. Samorząd województwa zamknął nadwyżką rok 2019 0,7 mln zł i rok 2020 33,4 mln zł. Warmińsko-mazurskie znalazło się w gronie 13 województw, które uzyskały nadwyżkę, w tym największą województwo dolnośląskie (270,9 mln zł). Największy deficyt wykazało województwo śląskie (minus 72,8 mln zł).

Budżety powiatów

Dochody ogółem powiatów (bez miast na prawach powiatu) województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r. wyniosły 1 837,0 mln zł i stanowiły 5,3% dochodów wszystkich powiatów w Polsce. W porównaniu z 2019 r. zwiększyły się o 17,0% (o 267,1 mln zł). Miał na to wpływ wzrost dochodów własnych, dotacji i subwencji ogólnej.

Wykres 5. Dochody i wydatki budżetów powiatów w latach 2017–2020

Chart 5. Revenue and expenditure of powiats' budgets in 2017–2020

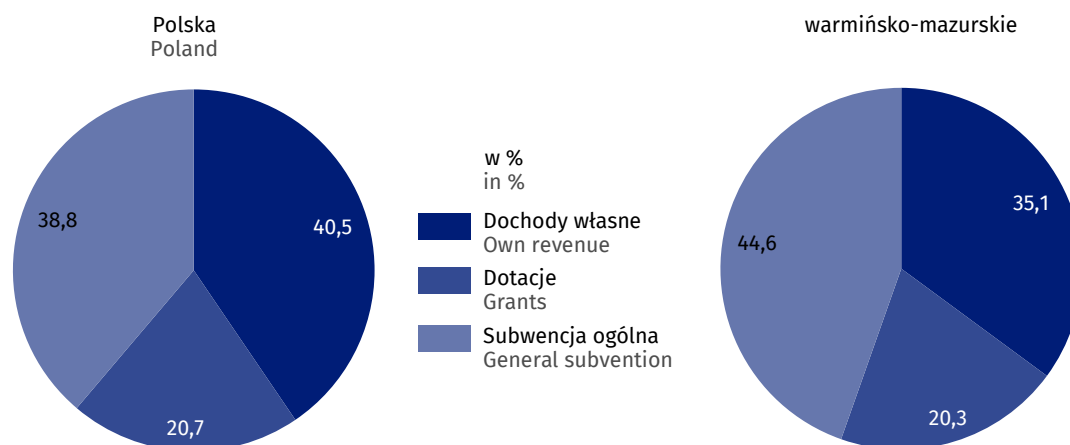

Dochody własne w 2020 r. osiągnęły wartość 645,1 mln zł i były wyższe o 22,1% (o 116,7 mln zł) w porównaniu do poprzedniego roku. Największy udział w nich miał podatek od osób fizycznych (32,8%). Kwota dotacji ukształtowała się na poziomie 372,3 mln zł i była o 15,4% (o 49,7 mln zł) wyższa niż 2019 r. Subwencja ogólna wyniosła 819,7 mln zł i w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosła o 14,0% (o 100,7 mln zł).

Struktura dochodów powiatów w województwie była inna niż struktura w Polsce. W warmińsko-mazurskim zdecydowanie przeważał udział subwencji ogólnej nad dochodami własnymi (odpowiednio 44,6% i 35,1%), natomiast w kraju przeważały dochody własne (40,5%), a subwencja ogólna miała mniejszy udział w dochodach ogółem (38,8%). Najmniejszy udział miały dotacje: w województwie 20,3%, a w Polsce 20,7%.

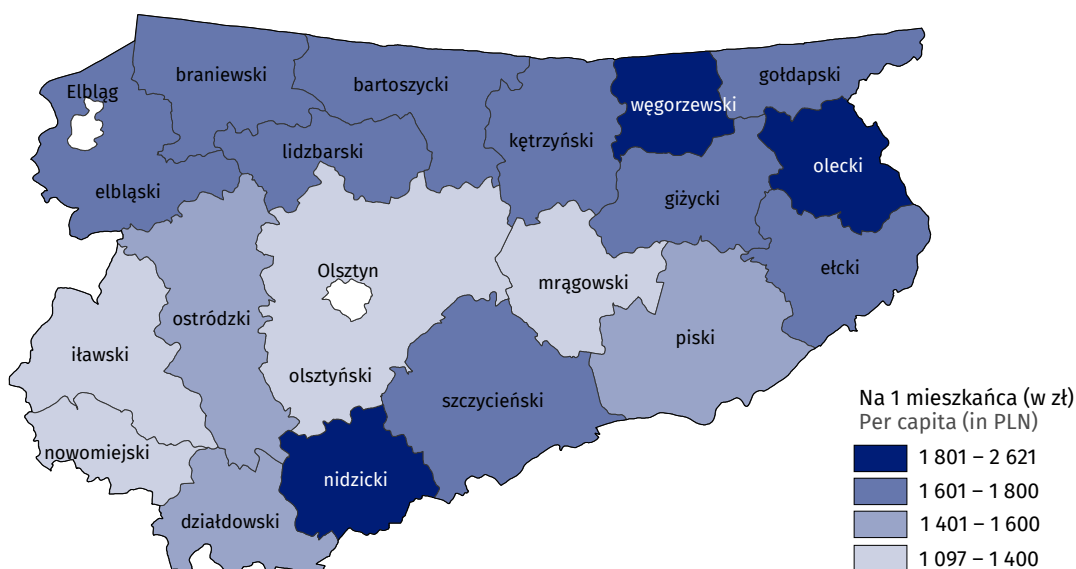

Wykres 6. Struktura dochodów budżetów powiatów według rodzajów w 2020 r.
 Chart 6. Structure of revenue of powiats' budgets by types in 2020

Pod względem osiągniętych dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca warmińsko-mazurskie utrzymało pierwszą lokatę w kraju. Wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 1 626 zł, przy średniej krajowej 1 340 zł. Najniższym wynikiem charakteryzowało się województwo małopolskie (1 172 zł) i śląskie (1 181 zł). W województwie warmińsko-mazurskim 12 powiatów uzyskało dochody wyższe od średniej wojewódzkiej. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie nidzickim (2 357 zł) i węgorzewskim (2 344 zł), a najniższe w nowomiejskim (1 190 zł) i iławskim (1 369 zł). Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 571 zł i były wyższe o 22,6% (o 105 zł) niż w 2019 r.

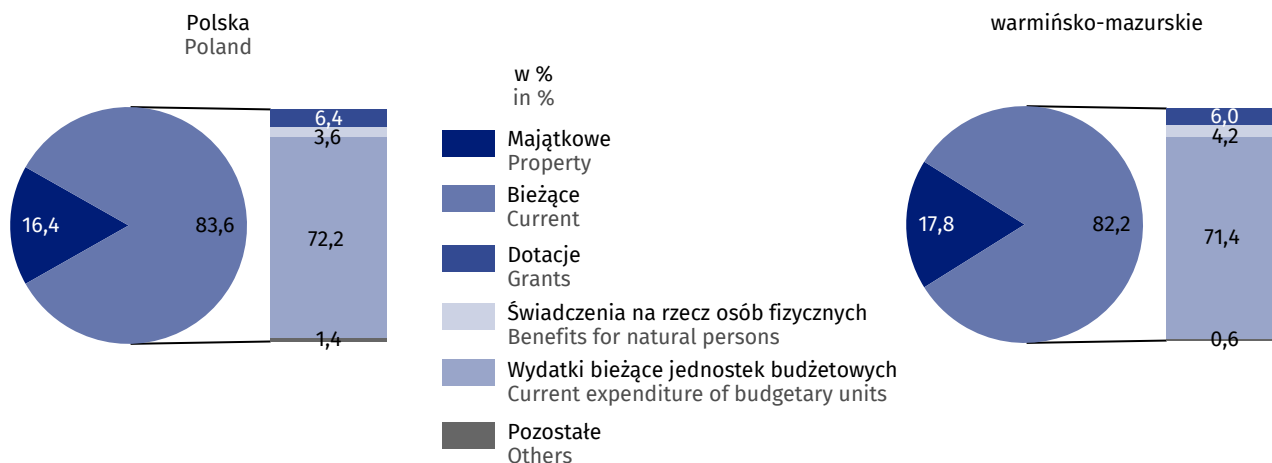
Mapa 3. Dochody budżetów powiatów w 2020 r.
 Map 3. Revenue of powiats' budgets in 2020

Tak jak wzrosły dochody w ujęciu rocznym, tak też wzrosły wydatki powiatów. Wydatkowano 1 742,8 mln zł, tj. o 11,3% (o 176,4 mln zł) więcej niż rok wcześniej. Udział wydatków powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w wydatkach wszystkich powiatów w kraju wyniósł 5,4%. Wydatki bieżące wyniosły 1 431,7 mln zł i wzrosły w ujęciu rocznym o 13,0% (o 164,8 mln zł). Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 1 245,2 mln zł. Wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 311,0 mln zł i wzrosły w ujęciu rocznym o 3,9%, tj. o 11,6 mln zł. Prawie wszystkie z nich (99,1%) przeznaczono na realizację zadań inwestycyjnych.

Wykres 7. Struktura wydatków budżetów powiatów według rodzajów w 2020 r.

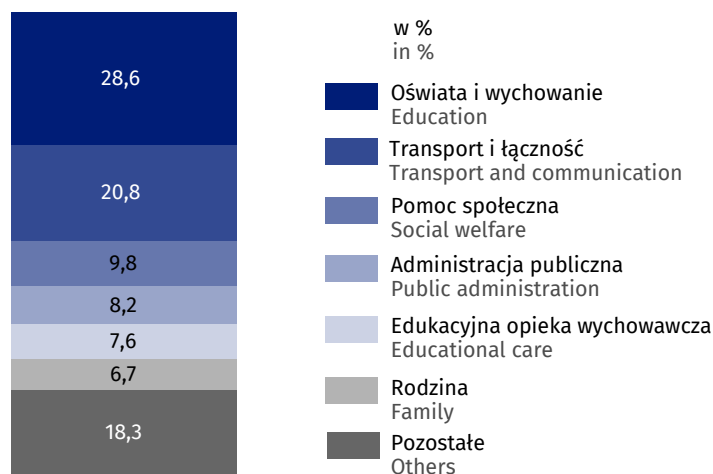
Chart 7. Structure of expenditure of powiats' budgets by types in 2020

W strukturze wydatków województwa, podobnie jak w kraju, przeważały wydatki bieżące: w warmińsko-mazurskim 82,2%, a w kraju 83,6%. Spośród nich większość to wydatki bieżące jednostek budżetowych (71,4% wydatków ogółem, w kraju 72,2%). Wydatki majątkowe województwa stanowią 17,8% (w kraju 16,4%).

Wykres 8. Struktura wydatków budżetów powiatów według działów w 2020 r.

Chart 8. Structure of expenditure of powiats' budgets by divisions in 2020

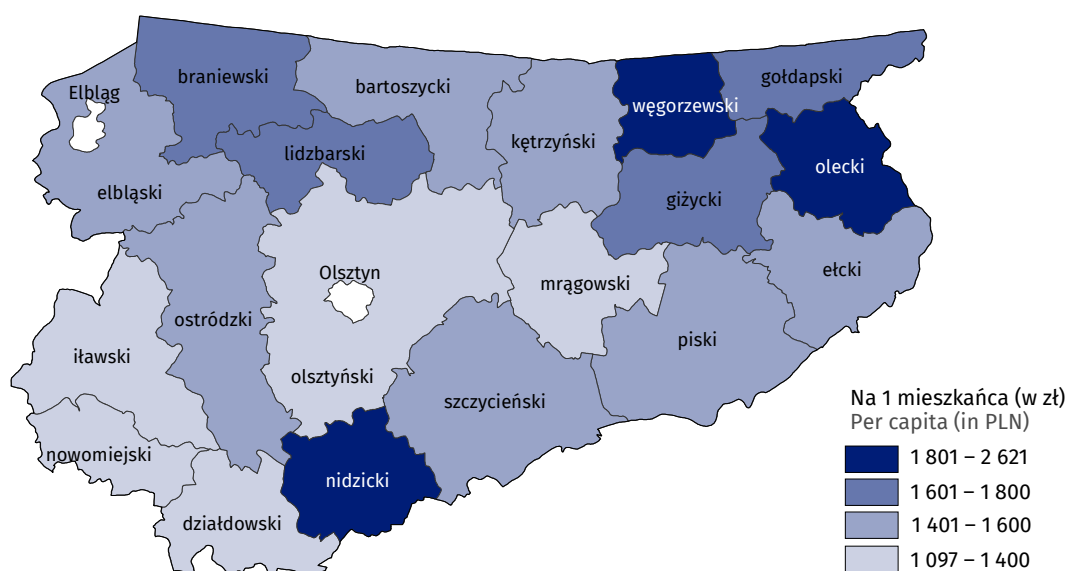

W strukturze wydatków według działów powiaty najczęściej wydatkowały na oświatę i wychowanie (28,6%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki związane z transportem i łącznością (20,8%) oraz pomocą społeczną (9,8%).

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. wyniosły 1 543 zł i podobnie jak w przypadku dochodów, utrzymały warmińsko-mazurskie na pierwszym miejscu w kraju. Były one wyższe niż średnia krajowa o 23,2% (o 290 zł). Najniższe wydatki odnotowano w województwie małopolskim (1 071 zł) i śląskim (1 085 zł). W województwie warmińsko-mazurskim 11 powiatów uzyskało wydatki wyższe od średniej wojewódzkiej. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie nidzickim (2 621 zł) i węgorzewskim (2 182 zł), natomiast najniższe w nowomiejskim (1 097 zł) i mrągowskim (1 306 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 273 zł na 1 mieszkańca i wzrosły w skali roku o 4,4%.

Mapa 4. Wydatki budżetów powiatów w 2020 r.

Map 4. Expenditure of powiats' budgets in 2020

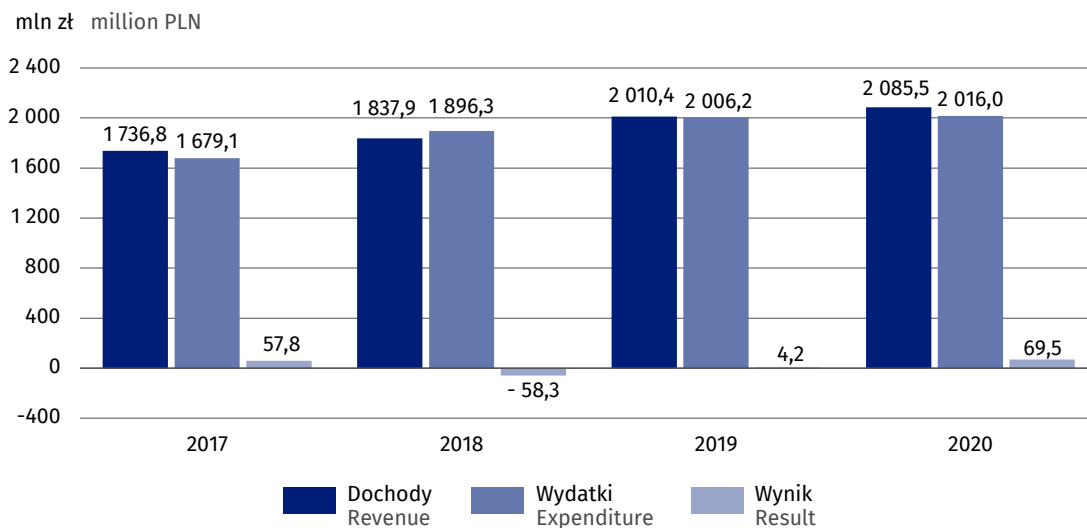

Podobnie jak rok wcześniej, budżety powiatów zamknęły 2020 rok nadwyżką w wysokości 94,3 mln zł (w 2019 r. nadwyżka wyniosła 3,6 mln zł). Powiaty poszczególnych województw w całym kraju uzyskały w 2020 r. nadwyżkę. Największą odnotowano w województwie mazowieckim (287,9 mln zł) i podkarpackim (249,8 mln zł), a najmniejszą w łódzkim (28,3 mln zł) i podlaskim 47,6 mln zł). Wynik budżetów powiatów w kraju osiągnął wartość 2 254,7 mln zł. W województwie warmińsko-mazurskim 14 powiatów zakończyło 2020 r. nadwyżką, w tym największą powiat etcki (17,3 mln zł), a 5 deficytem, w tym największym powiat nidzicki (minus 8,6 mln zł).

Budżety miast na prawach powiatu

W województwie warmińsko-mazurskim są 2 miasta na prawach powiatu: Elbląg i Olsztyn. Ich dochody ogółem w 2020 r. wyniosły 2 085,5 mln zł i były większe o 3,7% (o 75,2 mln zł) od uzyskanych w 2019 r. Miały na to wpływ wzrost dochodów własnych (o 0,7%, tj. o 6,8 mln zł), dotacji ogółem (o 7,4%, tj. o 42,9 mln zł), a także subwencji ogólnej (o 5,8%, tj. o 25,5 mln zł). Dochody ogółem stanowiły 2,1% dochodów miast na prawach powiatu w Polsce.

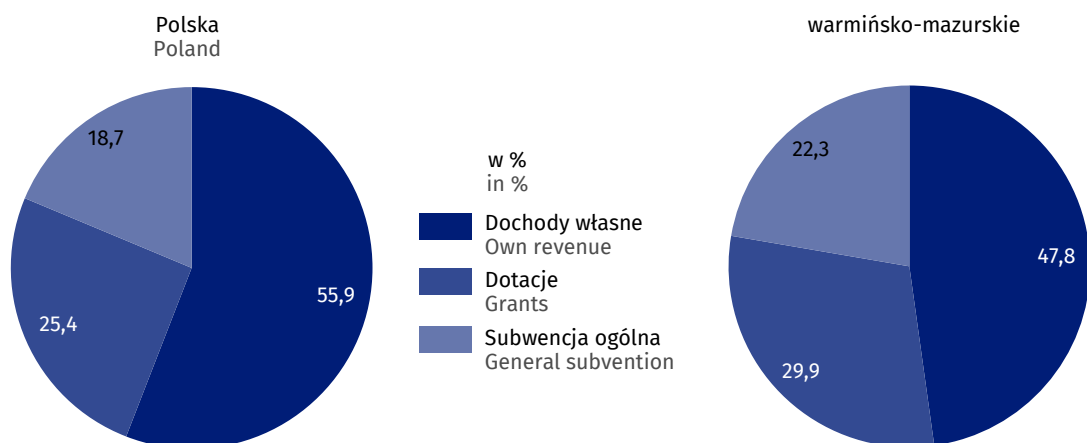
Wykres 9. Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu w latach 2017–2020
 Chart 9. Revenue and expenditure of cities with powiat status' budgets in 2017–2020

Dochody własne osiągnęły wartość 997,4 mln zł, w tym 43,4% pochodziło z podatku od osób fizycznych. W ramach dotacji miasta otrzymały 624,0 mln zł, w tym największa część pochodziła z dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na zadania z zakresu administracji rządowej (75,6%). Subwencja ogólna zasilila budżet miast w kwocie 464,1 mln zł, w tym zdecydowaną większość stanowiła część oświatowa (95,2%).

Struktura dochodów miast różniła się od struktury w kraju. W warmińsko-mazurskim dochody własne stanowiły prawie połowę (47,8%) dochodów ogółem, natomiast w kraju ich udział był wyższy i wyniósł 55,9%. Drugie pod względem udziału były dotacje: w województwie stanowiły 29,9%, natomiast w Polsce 25,4%. Udział subwencji ogólnej w strukturze dochodów warmińsko-mazurskiego wyniósł 22,3%, a średnio w kraju 18,7%.

Wykres 10. Struktura dochodów budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2020 r.
 Chart 10. Structure of revenue of cities with powiat status' budgets by types in 2020

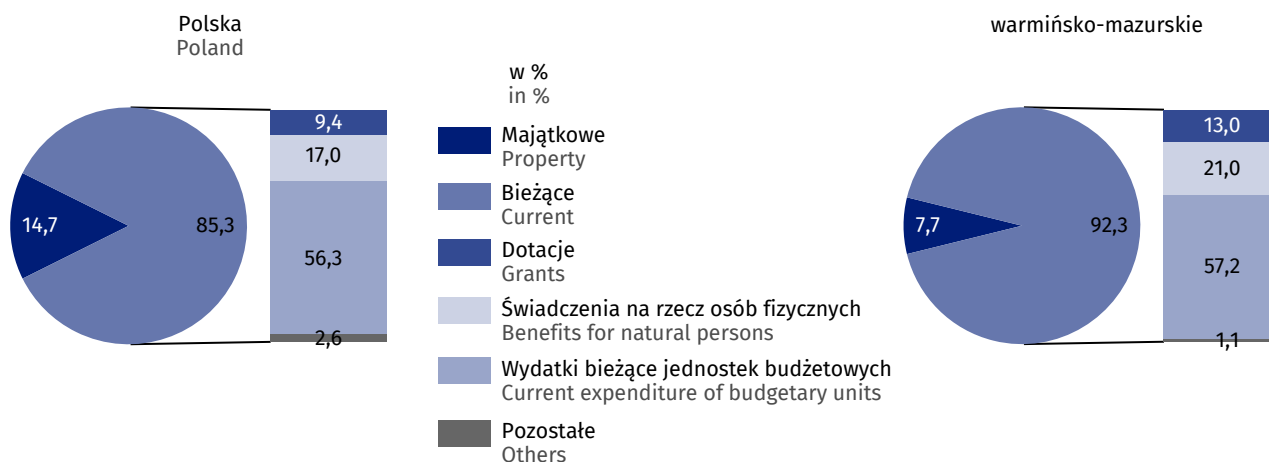

W przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadło 7 168 zł dochodów ogółem. Wielkość ta poniżej średniej krajowej (7 987 zł) spowodowała, że województwo zajęło 15 lokatę w Polsce. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w województwie opolskim (10 051 zł) i mazowieckim (9 807 zł), a najniższe w kujawsko-pomorskim (6 990 zł). Dochody własne na 1 mieszkańca osiągnęły wartość 3 428 zł.

Podobnie jak wzrosły dochody w ujęciu rocznym, tak wzrosły i wydatki miast na prawach powiatu. Wydatki ogółem zwiększyły się o 0,5% (o 9,8 mln zł). W 2020 r. wydatki osiągnęły poziom 2 016,0 mln zł i stanowiły 1,9% wydatków wszystkich miast na prawach powiatu w kraju. Zwiększono wydatki bieżące (o 6,9%), natomiast znacznie zmniejszono majątkowe (o 41,6%). Wydatki bieżące wyniosły 1 860,8 mln zł. Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 1 152,7 mln zł. Na wydatki majątkowe przeznaczono 155,2 mln zł, w tym 79,8% na inwestycje.

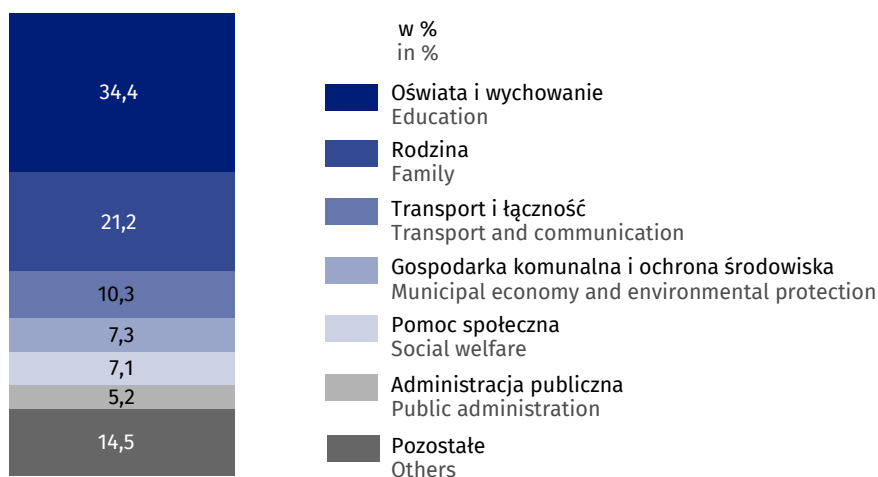
Wykres 11. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2020 r.

Chart 11. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by types in 2020

Struktura wydatków miast na prawach powiatu była zbliżona do struktury w kraju. Udział wydatków bieżących w warmińsko-mazurskim wyniósł 92,3% (w kraju 85,3%), w tym 57,2% stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych (w kraju 56,3%). Wydatki majątkowe były w strukturze wydatków o połowę mniejsze niż w kraju (odpowiednio 7,7% i 14,7%).

Wykres 12. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2020 r.
 Chart 12. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by divisions in 2020

W strukturze wydatków według działów jedną trzecią stanowiły wydatki związane z oświatą i wychowaniem (34,4%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki w dziale rodzina (21,2%) oraz transport i łączność (10,3%).

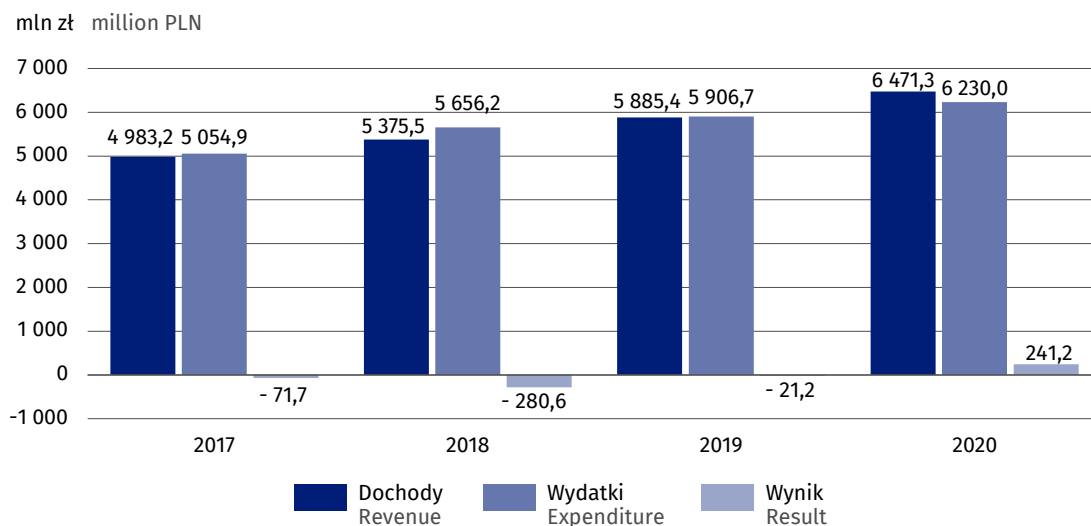
Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. wyniosły 6 929 zł przy średniej krajowej 8 241 zł. Warmińsko-mazurskie zajęło ostatnie miejsce wśród województw. Najwyższą lokatę uzyskało mazowieckie (10 571 zł) i opolskie (9 779 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 425 zł na 1 mieszkańca i zmniejszyły się w skali roku o 46,7%.

Miasta na prawach powiatu zamknęły rok 2020 nadwyżką, podobnie jak i 2019 r. W kraju tylko w 3 województwach odnotowano nadwyżkę: warmińsko-mazurskie 69,5 mln zł, opolskie 34,8 mln zł i śląskie 25,4 mln zł. Wpłynęła na to nadwyżka budżetu uzyskana zarówno w Olsztynie 48,1 mln zł, jak i w Elblągu 21,4 mln zł. W 2020 r. największym deficytem charakteryzowały się miasta na prawach powiatu województwa mazowieckiego (minus 1 720,9 mln zł) i małopolskiego (minus 474,2 mln zł).

Budżety gmin (bez miast na prawach powiatu)

Dochody ogółem gmin (bez miast na prawach powiatu) województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r. wyniosły 6 471,3 mln zł i stanowiły 4,3% dochodów wszystkich gmin w Polsce. W porównaniu z 2019 r. zwiększyły się o 10,0% (o 585,8 mln zł). Miały na to wpływ wzrost wszystkich grup dochodów.

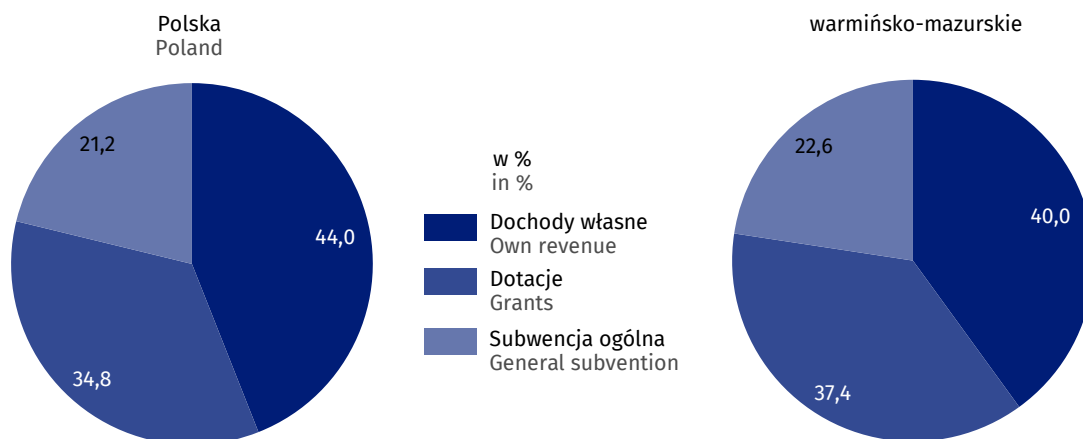
Wykres 13. Dochody i wydatki budżetów gmin w latach 2017–2020
 Chart 13. Revenue and expenditure of gminas' budgets in 2017–2020

W 2020 r. dochody własne wyniosły 2 589,4 mln zł i były wyższe o 12,4% (o 284,9 mln zł) w porównaniu do 2019 r. Największy udział w nich miały wpływy z podatku od osób fizycznych (30,4%). Kwota dotacji ukształtowała się na poziomie 2 421,3 mln zł i była wyższa o 11,2% (o 243,0 mln zł) niż rok wcześniej. Subwencja ogólna wyniosła 1 460,5 mln zł i w odniesieniu do 2019 r. wzrosła o 4,1% (o 57,9 mln zł).

Struktura dochodów gmin w województwie była zbliżona do struktury w Polsce. W warmińsko-mazurskim i w kraju przeważał udział dochodów własnych (odpowiednio 40,0% i 44,0%). Drugie pod względem wielkości były dotacje: w województwie 37,4% i w kraju 34,8%. Najmniejszy udział miała subwencja ogólna: w województwie 22,6%, a w Polsce 21,2%.

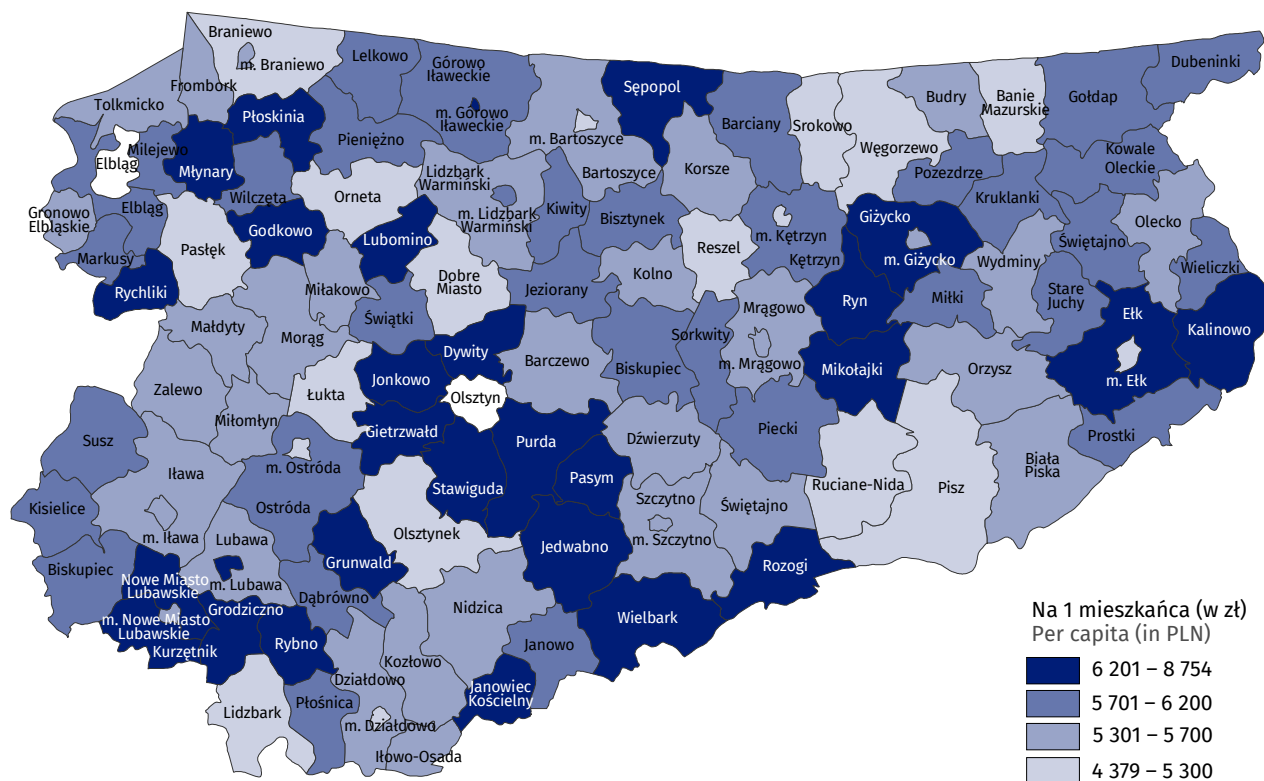
Wykres 14. Struktura dochodów budżetów gmin według rodzajów w 2020 r.
 Chart 14. Structure of revenue of gminas' budgets by types in 2020

Pod względem osiągniętych dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca warmińsko-mazurskie znalazło się na 8 miejscu w kraju. Wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 5 729 zł, przy średniej krajowej 5 780 zł. Najwyższym wynikiem charakteryzowało się województwo pomorskie (6 355 zł) i mazowieckie (6 129 zł), a najniższym opolskie (5 117 zł) i świętokrzyskie (5 453 zł). W województwie warmińsko-mazurskim najwyższe dochody na 1 mieszkańca uzyskała gmina Gietrzwałd (8 754 zł), Stawiguda (8 560 zł) i Jonkowo (7 593 zł). Najniższe dochody na 1 mieszkańca uzyskano w gminie Ruciane-Nida (4 961 zł), Dobre Miasto (4 981 zł) i Banie Mazurskie (5 008 zł). Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2 292 zł.

Mapa 5. Dochody budżetów gmin w 2020 r.

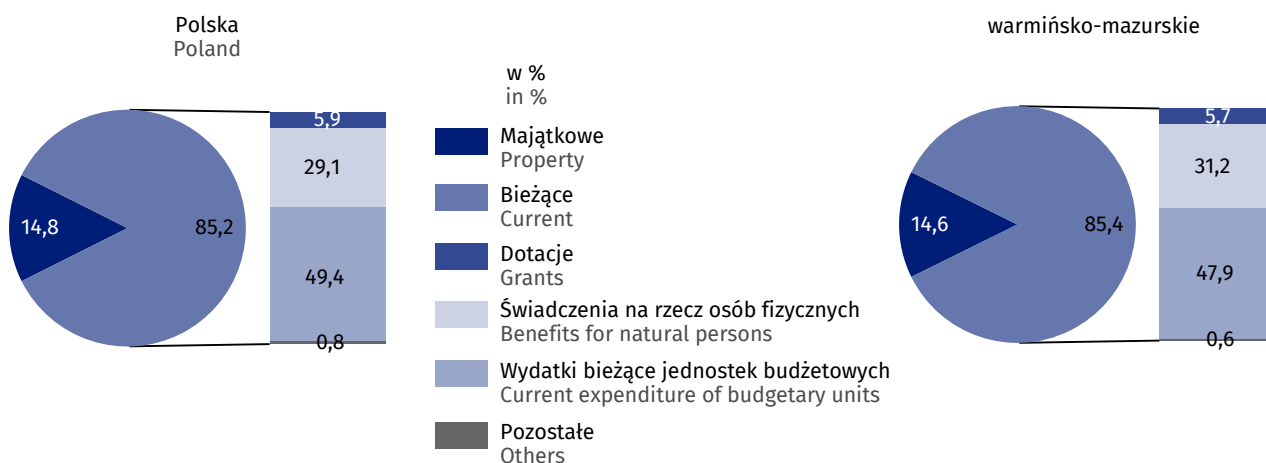
Map 5. Revenue of gminas' budgets in 2020

Tak jak wzrosły dochody w ujęciu rocznym, tak też wzrosły wydatki gmin. Wydatkowano 6 230,0 mln zł, tj. o 5,5% (o 323,4 mln zł) więcej niż w 2019 r. Stanowiło to 4,3% wydatków wszystkich gmin w kraju. Wydatki bieżące wyniosły 5 318,1 mln zł i wzrosły w ujęciu rocznym o 6,6% (o 328,8 mln zł). Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 2 981,9 mln zł. Wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 911,9 mln zł i zmalały w ujęciu rocznym o 0,6% (o 5,4 mln zł). Prawie wszystkie z nich (97,5%) przeznaczono na inwestycje.

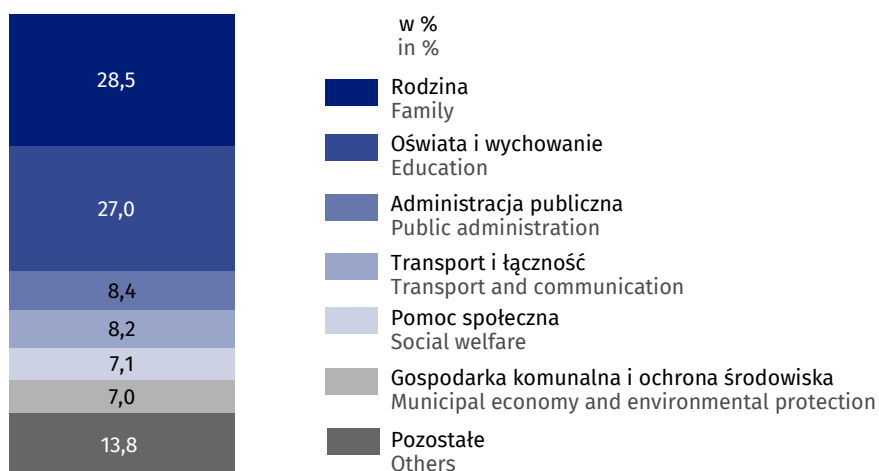

Wykres 15. Struktura wydatków budżetów gmin według rodzajów w 2020 r.
 Chart 15. Structure of expenditure of gminas' budgets by types in 2020

W strukturze wydatków gmin według rodzajów, podobnie jak w kraju, przeważały wydatki bieżące: w warmińsko-mazurskim 85,4%, w kraju 85,2%. Prawie połowę stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych (47,9% wydatków ogółem, w kraju 49,4%). Udział wydatków majątkowych województwa w wydatkach ogółem wyniósł 14,6% (w kraju 14,8%).

Wykres 16. Struktura wydatków budżetów gmin według działów w 2020 r.
 Chart 16. Structure of expenditure of gminas' budgets by divisions in 2020

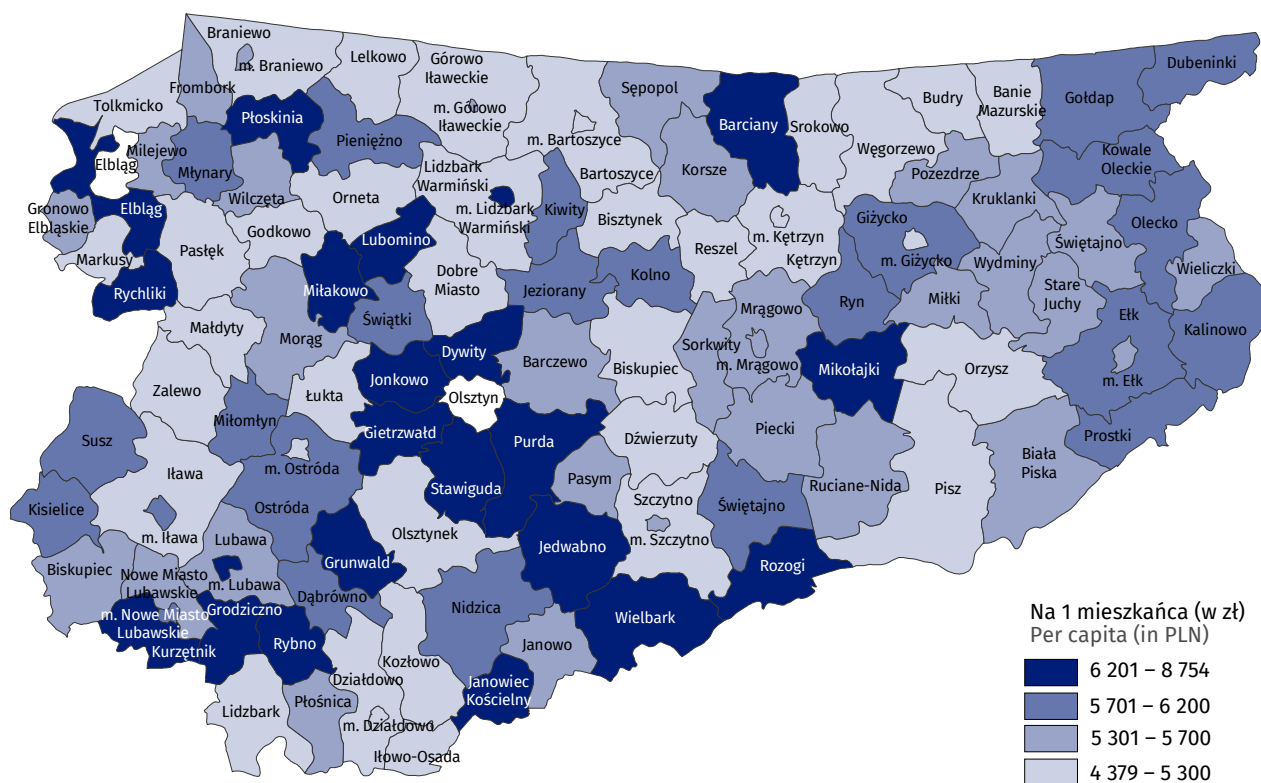

W 2020 r. najwięcej środków gminy wydatkowały w dziale rodzina (28,5% wydatków ogółem). Nieco mniej przeznaczono na oświatę i wychowanie (27,0%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki na administrację publiczną (8,4%) oraz transport i łączność (8,2%).

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. wyniosły 5 515 zł i uplasowały warmińsko-mazurskie na 9 miejscu wśród wszystkich województw w kraju. Były one niższe niż średnia krajowa o 1,0% (o 56 zł). Najwyższe wydatki odnotowano w województwie pomorskim (6 077 zł) i mazowieckim (5 943 zł), natomiast najniższe w opolskim (4 873 zł) i świętokrzyskim (5 187 zł). W województwie warmińsko-mazurskim najwyższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskano w Stawigudzie (8 450 zł), Mikołajkach (7 371 zł) i Lubominie (7 087 zł). Najniższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskano w mieście Działdowo (4 379 zł), gminie Banie Mazurskie (4 559 zł) i w mieście Kętrzyn (4 671 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 787 zł na 1 mieszkańca i zmalały w skali roku o 0,8%.

Mapa 6. Wydatki budżetów gmin w 2020 r.

Map 6. Expenditure of gminas' budgets in 2020

Po trzech latach deficytu, gminy zamknęły budżet nadwyżką. W 2020 r. wyniosła ona 241,2 mln zł. Gminy każdego z województw uzyskały nadwyżkę. Największą odnotowano w mazowieckim (591,9 mln zł) i dolnośląskim (565,7 mln zł), natomiast najniższą w łódzkim (105,0 mln zł) i lubuskim (156,9 mln zł). Wynik budżetów gmin w kraju osiągnął wartość 5 373,9 mln zł. W województwie warmińsko-mazurskim 85 gmin zakończyło rok 2020 nadwyżką, w tym największą miasto Kętrzyn (14,5 mln zł), natomiast 29 deficytem, w tym największym gmina Olecko (minus 7,4 mln zł).

Uwagi metodologiczne

I. Źródła i zakres danych

1. Finanse jednostek samorządu terytorialnego obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.
2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).
3. Podstawę prawną od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236, 1535 i 1773) i ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:
  - ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1372 i 1834),
  - ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834),
  - ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834),
  - ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672),
  - rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 oraz z 2021 r. poz. 964 i 1535),
  - rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).
4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.
5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów.
6. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
7. Przy przeliczaniu dochodów i wydatków na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.
8. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
9. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

II. Objasnienia podstawowych pojęć

1. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

a) dochody własne, tj.

- dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- środki pozyskane z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;

b) dotacje:

- celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625),
- otrzymane z funduszy celowych,
- pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

c) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

[Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych](#)

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2019](#)

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

Methodological notes

I. Sources and scope of data

1. Finances of local government units include the processes connected with accumulation and allocation of public funds.
2. The presented data include information concerning the budgets of local government units (of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).
3. The legal basis since 1 January 2010 is provided by Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2021 items 305, 1236, 1535 and 1773) and Act of 27 August 2009 regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, with later amendments). In case of the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by:
  - Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2020 items 713 and 1378 and Journal of Laws 2021 items 1038, 1372 and 1834),
  - Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2020 item 920 and Journal of Laws 2021 items 1038 and 1834),
  - Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2020 items 1668 and 1378 and Journal of Laws 2021 items 1038 and 1834),
  - Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2021 item 1672),
  - Regulation of the Minister of Development and Finances of 9 January 2018 on budgetary reporting (Journal of Laws 2020 item 1564 and Journal of Laws 2021 items 964 and 1535),
  - Regulation of the Minister of Finances of 2 March 2010 on detailed classification of incomes, expenses, revenue and expenditure, and funds from foreign resources (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).
4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Act on Local Government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.
5. Information concerning budgets of local government units is compiled on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.
6. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
7. When computing revenue and expenditure per capita, population as of 30 June was adopted.
8. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.
9. Broader information and detailed methodological description is published in methodological volumes and discipline-specific statistical publications of Statistics Poland.

II. Explanatory notes of basic terms

1. Revenue of local government units comprise:

a) own revenue, i.e.:

- revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
- revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing,
- funds from other sources for the additional financing of own tasks;

b) grants:

- targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements with government administration bodies,
- provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 – 205 and 625),
- received from the state owned appropriated funds,
- other grants, of which realised on the basis of agreements with bodies of the local government units;

c) general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

2. Expenditure of local government units are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditure, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditure on debt servicing,
- expenditure related to granting endorsements and guarantees.

Detailed methodological information and statistical concepts have been published in the following elaborations:

[Financial economy of local government units 2019](#)

[Terms used in official statistics](#)